Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus sacerdotalis de sacrametis deq diuinis officiis: et eoru administratioibus

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1508

Cautele circa predicta observande

urn:nbn:de:bsz:31-306282

Visual Library

In excōmunicatis vero eſt neceſſaria abſolutio poſt ſatiſfactionem. Cōcordat ad hoc gloſa Johan. andree. in ca. ſepe quia. de elec. li. vi. ſuper ver. donec plene. vbi dicit. ꝙ illi qui occupant bona eccleſiarum vacantium: ⁊ ea diſtrahunt: tamdiu ſunt a beneficijs ⁊ officijs ſuſpenſi: donec ea plene reſtituerint. ipſis autē reſtituentibus ipſo iure ſine alia ſentētia reſtituti erūt: vt notauit Johan. an. lxxxi. diſt. ſi qui. Preterea ſciendum eſt ꝙ ſm glo. xxvj. diſt. deinde. infamia ⁊ irregularitas ꝯtracta ante baptiſmū tollit poſt baptiſmum: ⁊ hoc ſi ꝓuenit ex ꝓprio delicto. quia dona baptiſmi ſunt ſine omni penitentia ⁊ ſatiſfactione. vt de conſe. diſti. iiij. ſine. Si enim peccatum non delet quantū ad īfamiā: adhuc poſt baptiſmum obeſſet. qđ negat Ambroſius. xxvi. di. vna. vnde ſi aliqs occidit mille homīes ante baptiſmū: omnis infamia ⁊ irregularitas tollitur: vt. li. diſt. ſi quis poſt acceptum. vt patet de paulo qui ante baptiſmum fuit homicida ⁊ tamē poſtea factus eſt apoſtolus. vt. l. diſ. §. econtra. Huic tñ dicto aduerſant doctores. nam archidyaconus in dicto ca. deinde dt. ꝙ bñ infamia exq̄ non deſcendit niſi ex peccato deletur in baptiſmo ſicut ⁊ peccatum: ſed non irregularitas q̄ nō fundatur ſuper peccato. vn̄ ita irregularis eſt qui occidit cū peccato: ſicut qui occidit ſine peccato. vt iudex. ne clerici vel monachi. c. ſententiā. ⁊ bigami ⁊ corpe viciati. et ita ipſe Innocētius notauit de diuortijs. gaudemus. Ipſe tamen notauit de homici. preſbyterū. ꝙ homicidium ante baptiſmum ſiue ex officio ſiue ex voluntate fecerit homicidiū nō eſt poſt baptiſmum irregularis: quia omnis ſequela peccati deleta eſt. Sed Goffredus de ꝯuerſione infideliū. c. i. notauit ꝙ peccatū ⁊ ſequela peccati bene delētur in baptiſmo: ſed non defectus ſiue impedimētum. Prima via communiter approbat. Speculator tamen in titulo de diſpenſationibus. §. iij. ver. is autem. videtur declinare ⁊c.

Cautele circa predicta obſeruande.

Prima cautela eſt. Epiſcopus ⁊ quilibet iudex non pōt nec debet excōicare vniuerſitatē vel collegiū. Et hoc ideo ne innocentes puniant cū nocentibus. vt dꝫ in ca. romana. de ſen. excom. li. vi. Interdici tñ poſſunt innocētes cum nocentibus. de ſponſalibus. non eſt. Et hoc ideo: quia ibi nō eſt tantū periculū anime ſicut in excōicatione: que eſt eterne mortis damnatio: per quā quis traditur ſathane. vt ſupra dicitur. Secūda cautela. Caueat iudex ne ferat ſententiā excōicationis:

niſi p̄remiſſa monitione. ſi tamē
hoc fecerit: licet ſententia ſit iuſta.
ſed tñ punit̃ lator pena. ca. ſacro.
de ſen. excō. ſ. ſuſpenſione ab in/
greſſu eccl'ie infra mēſem Tertio
caueat ne ferat ſñiam excōicatio
nis: ſuſpēſionis vel interdicti ꝓ
futuris delictis. puta ſi tale q̄d fe
cerit. nec ꝓ preſentibꝫ ſub ea for
ma: ſi de illis infra talē terminū
minime ſatiſfecerit. vt in. c. roma/
na. de ſen. excō. lib. vi. Unde ſm
Joh. an. in nouella ſup dicto ca.
valde ridicl'oſum eſſet ſi diceret
prelatus. excommunico petꝝ ſi
furtum fecerit. ſi adulteriū com/
miſerit. cū tamē ad talia paratus
ſum vel ſuſpect⁹. ſi tñ mora cau
ſa vel culpa p̄ceſſit: bene poteſt
excōmunicari ſub illa forma. Exē
plū: vt q2 de mora ꝯdemnat⁹ in
actione perſonali nō ſoluit infra
quattuor mēſes vt debuit. poſt/
ea iudex debet p̄cipere vt ſoluat
infra certū tp̄us. alias ſit excōica
tus. hic em̄ mora preceſſit. Si
militer de culpa: vt q2 negligen/
tes fuerūt clerici in diuinis offi/
cijs dicēdis: poterit iudex dicere
Excōmunico omnes qui nō in/
tererūt canonicꝭ horis. hic enim
culpa preceſſit Simılit̃ de offen
ſa: vt in cōiugato q̄ tenuit ꝯcubi/
nam. ſeparet̃ ab ea: ne excōmuni
cetur ſi vlterius redeat ad ip̄am.
Alias preter iſtos caſus iudex
non debet ferre ſñiaꝫ excōicatio/
nis ſub certo termino ꝛc. vñ ma/
le faceret ſi ſtatim poſt ꝯdemna

tionem factā in pſonali iudex pre
ciperet infra certū tempus feren
dam ſententiā excōicationis. cū
tñ non preceſſit mora. Et in hoc
ſepiſſime iudices noſtri tēporis
excedūt modū Ideo hec dixi pro
generali doctrina. Circa diſpen
ſationē predictaꝝ cenſuraꝝ. eſt
ſciendū. q̄ licet ſm quoſdam do
ctores eps non pōt diſpēſare ſu
per irregularitate ꝛ alijs defecti/
bus. niſi vbi exp̄ſſe ſibi a iure p/
mittit̃ ſm ꝛ vil. nazonē. Hoffre/
dū. Johem de deo ꝛ Innocētiū
Alias ſꝫ iſtos eps diſpēſans in
caſibꝫ ſibi a canone expreſſe nō
pmiſſis: videt̃ impugnare cano/
nes: vel eos tollere. Tu tñ dicas
q̄ vbicunqꝫ expreſſe a canonibꝫ
poteſtas diſpēſandi non ꝓhibe
tur epiſcopis: epi poſſunt diſpē
ſare. Et hoc dictū p doctores cō/
muni⁹ ap̄pbat̃. Ita dicunt Jo/
hānes. Laurēti⁹. Hugo. Tācre.
Bern. ꝛ vilhelm⁹ in ſpecl'o. ti. de
diſpēſationibꝫ. §. nunc de epoꝝ.
et ille famoſiſſim⁹ doctor dñs
archidyacon⁹. l. di. de premiſſis.
vbi late pſequit̃ iſtā materiā. im/
probādo opinionē ꝯtrariā. qui
etiā dicit dnm ſuū Hoſtiē. dixiſ/
ſe q̄ in his in quibꝫ peccatū mor
tale eſt ſm legē diuinā. ſicut i fur
to rapina. vt. xiiij. q. v. penale. diſ
penſare nō poteſt nec etiā papa
vt aliq̄ dicunt. niſi pñiam agant
ꝛ reſtitutio fiat. de vſu. cum tu. ꝛ
xiiij. q. v. ſi q̄d. ꝛ ca. multi. ꝛ ca. q.
vi. ſi res. In his vero in quibus

peccatū mortale eſt ſm ius poſi/
tiuum. vt vbi eſt epis vel inferio
ribus pape interdicta diſpēſatio
nullus diſpēſat niſi ſolus papa.
vel is cui ſpecialiter commiſerit.
Si vero non eſt interdicta pote
ſtas diſpenſandi. tunc poteſt.
Hec archidyacon⁹. Pro iſta ſen
tentia faciunt multa iura. vt de
hereticis. excōmunicamus. §. ſa/
ne. de ſentētia excōmunicatiōis.
nuper. ꝛ. c. a nobis. ꝛ. ca. cū illoꝝ
ꝛ de ſponſalibꝫ. cū apud. xvi. q.
j. ſunt nonnulli. ff. ex quibꝫ cau
ſis maiores. l. necnon. §. i. nam et
apoſtolus dicit. Omnia mihi li/
cent. xi. q. i. aliud. Et ex his patet
ꝙ lata ſit poteſtas epiſcoporū.
quia omnia poſſunt: niſi expreſ/
ſe ꝓhibeantur Sunt autē mul
ti caſus in iure expreſſi in quibꝫ
eis conceditꝰ autoritas diſpēſan/
di. quos licite ſcripſit ꝛ vilhelm⁹
in ſpeculo iuris. de quibꝫ hic ſu/
perſedere cenſuit ſcribētis ſeduli
tas. ſciens ꝙ epi non egēt vt ꝗs
eos doceat: ſed ipſi aliorum ſunt
doctores. i. q. vij. ꝯuenientibꝫ. p̄/
ſertim cum preſentis opuſcl'i ꝑn
cipalis intentio fuerit ſimplicibꝫ
ſimplicia tradere rudimenta. nō
perfectis ſubtilia: vt cum apoſto
lo lac potū daret non eſcam par
uulis. propter quod etiaꝫ ſtilus
eiuſdem non in doctis aut per/
ſuaſibilibus humane ſapientie
verbis ſed in doctrina ſpirit⁹ ex/
currit, eo ꝙ iuxta Iſido. de ſum.
bo. lib. iij. Horret ſacra ſcriptura
ſpumeum ſapientie ambitum:
Ignoſcant igitur doctores ſuꝑ
ſtili ꝛ materie ruditate: que non
ipſis ſed ſimplicibꝫ dirigiꝰ. Gra/
ti ſint ſimplices quorum profe/
ctui preſens opuſculum deſtina
tur. Sed ꝛ ipſi reuerēdiſſimi pa
tres ꝛ domini archiepiſcopi: epi:
ceteriqꝫ prelati doctores ꝛ magi
ſtri ſi qua bene ſcripta in preſen/
ti tractatu inueniant approbare
dignentur gratioſe. que vero du
bioſa: vndoſa aut perplexa de/
clarent: delucident ꝛ interpreten
tur. Inſuper que min⁹ bene po/
ſita fuerint corrigant ꝛ emēdent
occupationi potius ꝙ ignoran/
tie aſcribentes errorem. Teſtis
eñ de⁹ eſt ꝛ angeli eius me gra,
uibus ꝛ arduis nō ſolum diuer/
ſis: verumetiam ſibiij nuicem ad/
uerſis protunc occupatum fuiſ/
ſe negocijs. ꝛ niſi pia duxiſſet ma
num ſedulitas: niſi diuine gratie
miſeratio animum laceſcitum cō
fortaſſet. nequaqꝫ naufragoſa
imbecillis animi cūba proprijs
conatib⁹ ſub anhelo pectore ſa/
lutarem euecta fuiſſet ad portū.
Hortor poſtremo vt quiſquis
iſta legeris: mei peccatoris recor
deris. exorans dn̄m vt non pro
tam īduſtrioſo labore ꝙ pie mē/
tis deuotione ꝛ bone voluntatꝭ
affectu q̄ cunctis chriſtifidelibꝫ
ꝓficere conabar mercedē perpe/
tuā omnibꝫ fideliꝰ in vinea ſua
laborantibꝫ ꝓmiſſam largiri dig
netur tempore oportuno.